

عوامل تولید و زنجیره ارزش در بخش معدن

مصطفی غنیمتی
 عضو سازمان نظام مهندسی معدن

بر اساس رویکرد بهای تمام شده تولید محصول، عوامل تولید عبارتند از مواد اولیه مستقیم، دستمزد مستقیم و سربار تولید. تولیدکنندگان برای تبدیل مواد اولیه به محصولات نهایی، اقدام به خرید مواد اولیه می‌کنند. مواد اولیه، مواد خامی هستند که در فرایند تولید به کار می‌روند. بر اساس مطالعات انجام شده، سهم هزینه عوامل یادشده در تعیین بهای تمام شده محصول عبارت است از: ۵۴ درصد مواد اولیه، ۱۳ درصد دستمزد مستقیم و ۳۳ درصد سربار کارخانه. به دلیل توسعه فناوری و مکانیزه شدن بخش بزرگی از فرایند تولید، سهم هزینه عامل دستمزد مستقیم در بهای تمام شده محصول در حال کاهش است. بنابراین سهم هزینه تهیه مواد اولیه در بهای تمام شده محصول بیش از نیمی از بهای تمام شده آن محصول است که می‌تواند در بهای تمام شده آن تاثیر بسیار مهمی داشته باشد و سبب رقابتی شدن محصولات تولیدات داخل در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی شود.

از طرفی بر اساس نگرش زنجیره ارزش و تامین، مواد خام در صنایع مختلف نخستین نیازمندی به شمار می‌رود. بنابراین تولید و تامین مواد معدنی ارزان، نخستین گام در ایجاد و بهبود زنجیره تولید محصولات مختلف صنعتی است. به عبارت دیگر صنایع تولید مواد معدنی جزو صنایع بالادستی هر نوع صنعت دیگری بوده و تامین‌کننده اصلی مواد خام اولیه صنایع مختلف به شمار می‌رود.

با وجود سهم کم بخش معدن در تولید ناخالص داخلی ایران، آثار مستقیم و غیرمستقیم آن بر ایجاد ثروت ملی چشمگیر است. تنوع و فراوانی منابع معدنی در ایران موجب ایجاد ظرفیت چشمگیر در اقتصاد ایران شده تا رشد و توسعه سریع اقتصادی را تجربه کند. بخش معدن به ۳ دلیل عمده مهم است. نخست تامین‌کننده مواد اولیه برای سایر صنایع است. دوم اینکه می‌تواند بستری برای ایجاد فرصت‌های اشتغال باشد. آخرین مورد و مهم‌تر از همه اینکه به طور بالقوه می‌تواند نقشی را به عنوان خالق توسعه اقتصادی متعادل منطقه‌ای ایفا کند زیرا بیشتر منابع معدنی ایران در مناطق فقیر قرار دارند.

افزایش نرخ ورق در ترکیه

افزایش نرخ قراضه در ترکیه و همچنین برخی افزایش قیمت‌ها در بازارهای جهانی نرخ محصولات ورق را نیز بالا برده اما تقاضا همچنان ضعیف است. در واقع از اوت (مرداد) که روابط ترکیه و آمریکا بر تنش شد تقاضای ورق ترکیه را کم بوده است. آخرین نرخ ورق گرم در بازار داخلی ترکیه ۴۹۵ تا ۵۱۰ دلار هر تن در کارخانه ثبت شده که هفته گذشته ۴۹۰ تا ۴۹۵ دلار بود اما معامله مهمی نهایی نشده است. به گزارش ایفنا به نقل از متال‌بولتن، در بازار واردات در ترکیه ورق گرم اوکراین ۴۶۰ دلار هر تن سی‌اف‌آر است و محصول روسیه نیز ۴۸۰ دلار هر تن سی‌اف‌آر شنیده شده است. متوسط نرخ وارداتی از ۴۵۰ تا ۴۶۰ دلار به ۴۶۰ تا ۴۸۰ دلار هر تن سی‌اف‌آر رسیده است.

خوشبینی «منوچین» به پیشرفت مذاکره تجاری چین

رویتز اوایل ماه میلادی جاری گزارش داده بود که مقامات آمریکایی خواستار بازبینی مرتب پیشرفت چین در اصلاحات تجاری وعده داده شده هستند. منوچین تصریح کرد پیشرفت قابل توجهی در مذاکره‌ها مشاهده شده و پس از دیدارهای هفته جاری در واشنگتن، حدود ۳۰ روز فرصت برای مذاکره بیشتر وجود دارد تا پیش از مهلت ۲ مارس (۱۱ اسفند)، به توافق دست پیدا کنیم. ۲ مارس، مهلت تعیین شده دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا برای رسیدن به توافق تجاری با چین است، در غیر این صورت واشنگتن تعرفه بر کالاهای چینی را افزایش خواهد داد.

می‌برند و مشغول آماده‌سازی برای مذاکره هستند. منوچین در کنفرانس مطبوعاتی کاخ سفید اعلام کرد دو طرف تلاش می‌کنند با مسائل پیچیده مقابله کنند و راهی برای بررسی پیشرفت اصلاحات چین در توافق تجاری با این کشور پیدا کنند. وزیر خزانه‌داری آمریکا که یکی از مقامات شرکت‌کننده در مذاکره تجاری با چین است، اظهار کرد مقامات چینی ضرورت وجود چنین مکانیسمی را تصدیق کرده‌اند. منوچین گفت: ما می‌خواهیم مطمئن شویم که وقتی توافق کردیم، این توافق اجرا خواهد شد و جزئیات نحوه انجام چنین کاری بسیار پیچیده است بنابراین باید درباره آن مذاکره شود.

تحریم‌های ایران و توطئه برای سرقت اسرار تجاری از شرکت تی موبایل آمریکا متهم کرد. چین در این بین تعرفه‌های آمریکا علیه کالاهای چین را در سامانه حل اختلاف سازمان جهانی تجارت به چالش کشید و آنها را ناقض مقررات سازمان جهانی تجارت خواند. ویلبر راس، وزیر بازرگانی آمریکا در یک کنفرانس مطبوعاتی تاکید کرد که کیفرنامه علیه هواوی، اقدام قانونی بوده و از مذاکره تجاری با چین، جداست. یک منبع آگاه به رویتز گفت: اعلام جرم علیه هواوی در حالی مطرح شده که یک هیات چینی که در آن ليو هی و وانگ شوون، معاون وزیر بازرگانی حضور دارند، در واشنگتن به‌سر

وزیر خزانه‌داری آمریکا اعلام کرد آمریکا انتظار دارد مذاکره تجاری هفته جاری با معاون نخست وزیر چین پیشرفت قابل توجهی داشته باشد اما دو طرف با موضوع پیچیده‌ای روبرو هستند. به گزارش ایسنا، این مذاکره‌ها که قرار است چهارشنبه و پنجشنبه در واشنگتن انجام شود، شامل دیدار میان ليو هی و دونالد ترامپ رئیس‌جمهوری آمریکا در بحبوحه وخامت تنش‌ها میان دو اقتصاد بزرگ جهان است. وزارت دادگستری آمریکا، دوشنبه علیه شرکت هواوی فناوری که بزرگ‌ترین سازنده تجهیزات مخابراتی چین است، اعلام جرم کرد و این شرکت را به کلاهبرداری برای دور زدن

در دومین همایش بین‌المللی و نمایشگاه تخصصی اکتشاف مواد معدنی اتفاق افتاد

رونمایی از طرح معادن دارای ظرفیت گردشگری

معدن فیروزه نیشابور

معدن چادرملو - عکس‌ها: مهدی کاوه‌ای

معدنی که دارای ظرفیت قدرتمند گردشگری هستند، معرفی شدند.

به گزارش روزگار معدن بعد از ظهر دوشنبه، از طرح معادن دارای ظرفیت گردشگری به‌دست اسدالله کشاورز، مدیرکل دفتر امور اکتشاف وزارت صنعت، معدن و تجارت در سالن برگزاری دومین همایش بین‌المللی و نمایشگاه تخصصی اکتشاف مواد معدنی و در محل هتل المپیک تهران رونمایی شد.

این منطقه مصوب شده و جزو پروژه‌های اقتصاد مقاومتی خراسان رضوی به شمار می‌آید، معدن مس قلعه‌زنی در استان خراسان جنوبی، معدن زغال سنگ پروده طیس در استان خراسان جنوبی و معدن پتاس خور و بیابانک که کار گردشگری در آن به تفصیل انجام شده و نوروز ۱۳۹۶، ۱۰ هزار نفر از سایت گردشگری معدن بازدید کردند. معدن سرب نخلک، معدن متروک زیرزمینی مس باهو و معدن چاه خربزه در مجاورت نخلک و همگی در منطقه انارک استان اصفهان، معدن سرب و روی بامادر استان اصفهان، معدن کوشک، چادرملو و چغارت در استان یزد، معدن سرب دره زنجیر در استان یزد، معدن متروک سرب و روی دربند شه‌میرزاد و معدن تراورتن اسک در جاده هزار در استان مازندران نیز جزو موارد یاد شده هستند.

کلیبی از جاذبه‌های معدنی ایران

در این آیین، همچنین کلیبی از جاذبه‌های گردشگری معادن ایران به نمایش گذاشته شد و در آن تصاویری از معادن قلعه‌زنی و طلاطرقبه در خراسان جنوبی، بخش‌های تاریخی معدن دره‌انجیر، استفاده از چوب خیس شده در استخراج سنگ‌های صابونی ویژه ساخت ظروف سنگی در مشهد، شبکه‌های روشنایی ۲ معدن قدیمی فیروزه در نیشابور، معدن نخلک، انگوران زنجان، شاکین قزوین، معدن متروک بایچه‌باغ زنجان، دستگاه‌های عظیم حفاری مدرن و صنعتی معدن زغال سنگ پرورده طیس، امکانات رفاهی معدن چادرملو، ماشین‌آلات معدن کوشک، معدن چغارت در یزد و همچنین معدن پتاسیم در اصفهان نشان داده شد.

همین زمینه، از همه‌سازمان‌های صنعت، معدن، و تجارت استان‌ها خواستیم گزارشی از معدنی که با معیارهای ما هماهنگ بودند، ارائه دهند. البته در این زمینه از استقبال خوب همه آنها برخوردار شدیم و از اطلاعات همکارانمان در استان‌ها و ستاد وزارتخانه استفاده کردیم. در نهایت در مرحله نخست به اطلاعات مرتبط با ۱۴۰ معدن دسترسی پیدا کردیم. در میان این ۱۴۰ معدن، ۸۰ معدن، بازدید و فرم‌های بازدید از آنها تکمیل شد. در پایان به ۲۰ معدن رسیدیم؛ برای این ۲۰ معدن ۱۸۰ سئوزه جذاب گردشگری ایجاد شد و در نهایت به فهرستی از معادن رسیدیم که به عنوان معادن منتخب دارای ظرفیت گردشگری انتخاب شدند. زینال‌زاده ادامه داد: در این طرح، مسیریایی برای بازدید طراحی شدند که شامل مسیر تهران به سمت شمال غرب، تهران به سمت شرق و شمال شرق و تهران به سمت جنوب بود.

مجری طرح معادن دارای ظرفیت گردشگری در پایان، این فهرست را از معدنی که دارای ظرفیت گردشگری هستند، معرفی کرد: معدن سرب و سیلیس شاکین در استان قزوین، معدن مس بایچه‌باغ و معدن سرب و روی انگوران در استان زنجان، معدن تراورتن سردارآباد در آذربایجان شرقی، معدن تراورتن قزل‌داغ در آذربایجان شرقی، معدن متروک طلای پس قلعه آذربایجان شرقی، معدن متروک طلای پس قلعه در دربند تهران، معدن نمک کوه‌دشت کهن در استان سمنان، معدن فیروزه نیشابور در استان خراسان رضوی، معدن نمک عملارو در خراسان رضوی و در نزدیکی معدن فیروزه، معدن طلای طریقه در استان خراسان رضوی (طرح گردشگری

هدف: تعامل با محیط زیست

مدیرکل دفتر امور اکتشاف وزارت صنعت، معدن و تجارت در آغاز آیین گفت: ما از ۱۰ سال پیش فضای گردشگری را در بخش معدن باهدف تعامل بیشتر با محیط‌زیست و منابع طبیعی برقرار کردیم. به همین منظور از معادن قدیمی، بازدید شد و آن دسته که گزینه مناسبی برای گردشگری به شمار می‌آمدند، انتخاب شدند. اسدالله کشاورز افزود: برای ایجاد این‌فضا، اهدافی تعیین شده که مهم‌ترین آنها گذر از مسائل زیست‌محیطی در مناطق مختلف معدنی است. هدف مهم دوم، افزایش آگاهی عمومی درباره معدنکاری است.

۱۸۰ سئوزه جذاب گردشگری در ۲۰ معدن

در ادامه این آیین، آیدین زینال‌زاده، کارشناس دفتر اکتشاف وزارت صنعت، معدن و تجارت و همچنین مجری طرح یادشده، سخن گفت و توضیح داد: ما طرح معادن دارای ظرفیت گردشگری را در معاونت معدن وزارت صنعت، معدن و تجارت مصوب کردیم و در سامانه معاونت فناوری ریاست جمهوری برای آن یک کد ملی دریافت کردیم. این کد ملی نشانه‌ای بود بر اینکه این طرح ملی هیچ مشابه دیگری ندارد، در نتیجه امکان هر گونه کار مشابه از بین رفته است. وی افزود: در

رئیس انجمن زمین‌شناسی ایران در گفت‌وگو با روزگار معدن خبر داد:

انتشار کتاب چینه‌شناسی ایران

در ایران‌جیمکس اشاره کرد و گفت: ما در این نمایشگاه و در غرفه انجمن، دستاوردهایی مانند نقشه‌های خطر زلزله و لرزه‌خیزی ایران را عرضه می‌کنیم. پهنه‌بندی آلتراسیون گرمایی در ایران که نقش مهمی در اکتشاف مواد معدنی دارد و از سوی انجمن تهیه شده است نیز به نمایش گذاشته می‌شود.

همچنین مرکز پژوهشی زمین‌شناسی پارس آراین زمین تا امروز ۴۷ کتاب منتشر کرده که در این نمایشگاه در معرض دید علاقه‌مندان قرار می‌گیرد. موضوع بیشتر این کتاب‌ها، زمین‌شناسی، اکتشاف و نفت است. این مجموعه همچنین به تازگی کتابی ۱۰ جلدی درباره ایران‌شناسی منتشر کرده که در آن به گردشگری از نظر گردشگری شهری، طبیعت و زمین پرداخته شده است.

او ادامه داد: مرکز پژوهشی زمین‌شناسی پارس آراین زمین،

همه به چشم می‌آید، ضعف در تبلیغات و اطلاع‌رسانی درباره برگزاری رویداد بود و دیگر اینکه پیشنهاد می‌شود سخنران‌های همایش از میان کسانی انتخاب شوند که در زمینه ویژه‌ای به طور تخصصی کار کرده‌اند و به عبارتی در این حیطه سرآمد هستند.

وی در نهایت ۲ کتاب از نوشته‌های خود را معرفی کرد که از سوی انتشارات اشپرینگر به عنوان معتبرترین انتشارات بین‌المللی به چاپ رسیده است. یکی از این کتاب‌ها، زمین‌شناسی اقتصادی ایران نام دارد که نشان‌دهنده وضعیت کاملی از زمین‌شناسی معدنی ایران است. کتاب دیگر، چینه‌شناسی ایران نام دارد که به تازگی منتشر شده و معرف واحدهای سنگ‌چینه‌ای ایران در تمام حوضه‌های رسوبی کشور از قدیمی‌ترین تا جدیدترین دوره زمین‌شناسی است که بازه زمانی حدود ۷۰۰ تا ۸۰۰ میلیون سال را شامل می‌شود.